Exercicios de apoio sobre a unidade 2.
Formación da monarquía hispánica e Colonización de América (unidade 2)

1. **Completa a seguintes frases co concepto axeitado**

1.1. A unión dinástica dos Reis Católicos iniciouse _____Isabel e Fernando en 1469.

1.2. A unión dinástica non_____, pois cada estado conservou as súas estruturas políticas, económicas, peculiaridades culturais e ámbito de influencia internacional.

1.3. Os Reis Católicos consolidaron un oficial que lles representase nos gobernos locais_____

1.4. Os xudeus ou musulmáns que practicaban abertamente a súa relixión non eran perseguidos, o eran _____

1.5. A **Santa Hermandad**, que nacida para _____que asolaba _____durante a guerra entre_____, converteuse nun_____, pagado polas cidades, que en ocasións protestaban dos altos costos que supoñía.

1.6. A raíña Isabel e o seu esposo asinaron en 1492, as_____polas que se establecían as _____que recibiría _____

1.7. Desde os Reis Católicos, desenvolveuse todo un réxime de_____chamado _____que, a pesar da súa complexidade, resultou ser bastante eficaz para a época, coas dificultades que expuñan as_____.

1.8. No século XVI, a_____ asentábase **no Rei**, _____do monarca.

1.9. Os problemas do rei iniciáronse coa súa_____, triunfo exterior que lle trouxo, por diversas razóns, _____, en concreto,as revoltas das_____

1.10. Na **batalla de** _____a derrota dos_____, e a decapitación dos seus tres xefes máis coñecidos, _____, puxo fin ao movemento_____, aínda que Toledo resistise uns meses máis.

1.11. **As Germanías en**_____: Esta revolta recibe o nome da palabra_____significa_____O nome aplicouse aos _____ que loitaron nesta revolta social que se desenvolveu no reino de _____case ao mesmo tempo que as _____ aínda que non houbo relación entre ambos os movementos.

1.12. **A nobreza** que fora o_____, non só nas _____senón tamén nas _____, tivo medo e viu a necesidade de_____sen reservas**,** para conseguir_____de_____dunha orde social que lles era favorable.

1.13. Os Habsburgo ou Austrias continuaron e desenvolveron a_____herdada dos_____.Procuraron rodearse de_____. Deste xeito, apartaron á_____da Corte, permitindo que o poder político quedase centralizado nas _____.

1.14. Carlos V e Felipe II despacharon os asuntos a cotío con _____da súa máxima confianza, _____, que facían de _____entre _____e os_____

1.15. O século XVII foi un século de _____en Europa en xeral, no _____en particular, e, moi especialmente, na_____

1.16. Neste marco de crise económica, a _____española viviu un proceso de polarización marcada polo _____que constituía a maior parte da poboación, a _____e as clases medias, e o crecementonumérico dos_____como_____nun extremo e os _____, noutro.

1.17. A principal innovación no funcionamento do sistema político da monarquía española no século XVII foron os_____**.** Os validos son personaxes, membros da _____, nos que _____ depositaba a súa_____. O monarca se desentendía dos_____ e o_____ tomaba as_____ .

1.18. Os validos gobernaron á marxe_____, á marxe dos_____.Crearon_____compostas polos seus _____e aproveitaron o seu poder para conseguir _____, _____e _____ para os seus familiares e partidarios. Este novo sistema significou un _____

1.19. Outro fenómeno que se xeneralizou na administración española do século XVII foi _____. Inicíouno en épocas anteriores a Coroa como medio_____. O seu uso estendeuse con Felipe III. En principio, puxéronse en venda _____ _____. Con todo, chegáronse a vender _____

1.20. A Paz de_____, de_____ puxo fin á Guerra dos Trinta Anos. Este tratado significou_____dunha_____, baseada en monarquías_____e na procura do equilibrio diplomático e militar, e a derrota dunha _____, na que os

reinos estarían subordinados ao Emperador e ao Papa. A Paz de _____supuxo o fin da _____ nas súas dúas ramas, a de _____, e a de _____, en Europa.

2. Comenta a imaxe seguinte: Felipe II, 1573. Sofonisba Anguissola. Museo del Prado.

3. Desenvolve brevemente o seguinte esquema.

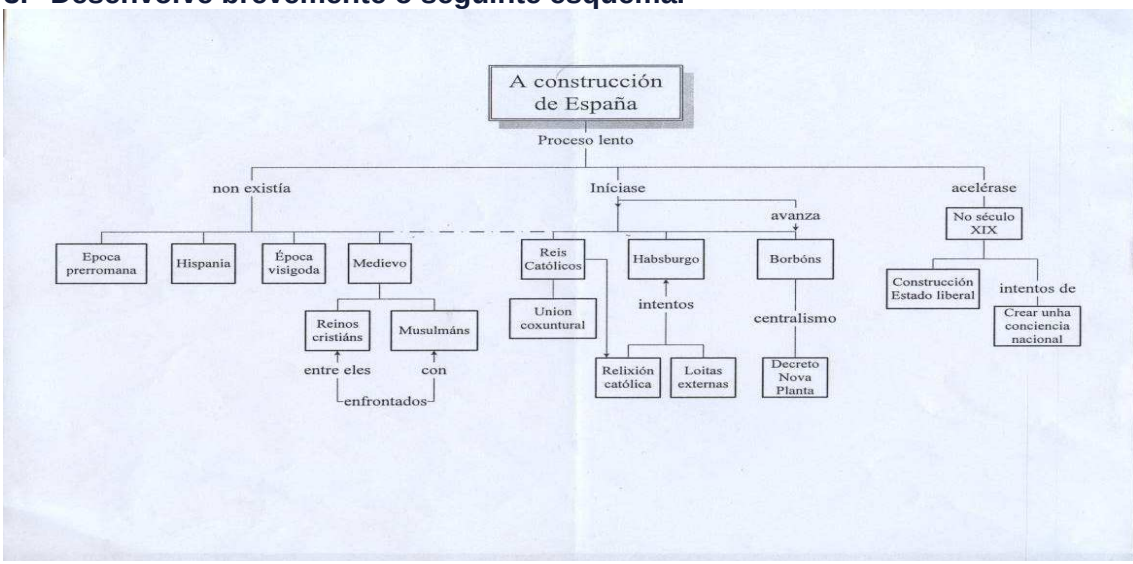

SOLUCIÓNS

1.- Completa a seguintes frases co concepto axeitado.

1.1. A unión dinástica dos Reis Católicos iniciouse **CO MATRIMONIO DE** Isabel e Fernando en 1469.

1.2. A unión dinástica **NON IMPLICOU A UNIFICACIÓN POLÍTICA,** pois cada estado conservou as súas estruturas políticas, económicas, peculiaridades culturais e ámbito de influencia internacional.

1.3. Os Reis Católicos consolidaron un oficial que lles representase nos gobernos locais, **O CORREXIDOR.**

1.4. Os xudeus ou musulmáns que practicaban abertamente a súa relixión non eran perseguidos, o eran **AQUELES QUE TÉNDOSE FEITO CRISTIÁNS SEGUÍAN PRACTICANDO A SÚA RELIXIÓN EN SEGREDO, CHAMADOS CRIPTOJUDÍOS.**

1.5. A **Santa Hermandad**, que nacida para **LOITAR CONTRA A DELINCUENCIA** que asolaba **CASTILLA** durante a guerra entre **ISABEL E JUANA**, converteuse nun **EXÉRCITO REAL PRIVADO**, pagado polas cidades, que en ocasións protestaban dos altos costos que supoñía.

1.6. A raíña Isabel e o seu esposo asinaron as **CAPITULACIONES DE SANTA FE,** polas que se establecían as **COMPENSACIÓNS DESORBITADAS** que recibiría **COLÓN**.

1.7. Desde os Reis Católicos, desenvolveuse todo un réxime de **CONSELLOS** chamado **POLISINODIAL** (varios sínodos ou reunións) que, a pesar da súa complexidade, resultou ser bastante eficaz para a época, coas dificultades que expuñan **AS DISTANCIAS, AS COMUNICACIÓNS E AS DIFERENZAS LEGAIS, IDIOMÁTICAS E ECONÓMICAS**.

1.8. No século XVI, **A ADMINISTRACIÓN** asentábase **no Rei**, **OS CONSELLOS E OS SECRETARIOS , SECRETARIOS DE ESTADO E SECRETARIOS PERSOAIS** do monarca**.**

1.9. Os problemas do rei iniciáronse coa súa **ASPIRACIÓN AO IMPERIO**, triunfo exterior que lle trouxo, por diversas razóns, **CONFLITOS INTERNOS**, en concreto, as **REVOLTAS DAS COMUNIDADES E DAS GERMANÍAS .**

1.10. Na **batalla de VILLALAR (23 de abril de 1521)** a derrota dos **COMUNEIROS**, e a decapitación dos seus tres xefes máis coñecidos, **PADILLA, BRAVO E MALDONADO**, puxo fin ao movemento **COMUNEIRO**, aínda que Toledo resistise uns meses máis.

1.11. **As Germanías en VALENCIA E MALLORCA:** Esta revolta recibe o nome da palabra **"GERMÁ"**, que **EN CATALÁ-VALENCIANO** significa **IRMÁN**. O nome aplicouse aos "**HERMANADOS"** que loitaron nesta revolta social que se desenvolveu no reino de **VALENCIA** case ao mesmo tempo que as **COMUNIDADES**, aínda que non houbo relación entre ambos os movementos.

1.12. **A nobreza** que fora o **OBXECTO DAS IRAS POPULARES**, non só nas **GERMANÍAS** senón tamén nas **COMUNIDADES**, tivo medo e viu a necesidade de **APOIAR AO MONARCA** sen reservas**, para conseguir GARANTÍAS** de **MANTENEMENTO** dunha orde social que lles era favorable.

1.13. Os Habsburgo ou Austrias continuaron e desenvolveron a **ORGANIZACIÓN POLÍTICA** herdada dos **REIS CATÓLICOS**. Procuraron rodearse de **LETRADOS, FUNCIONARIOS EXPERTOS EN LEIS QUE NON PERTENCERAN Á ALTA NOBREZA**. Deste xeito, apartaron á **ARISTOCRACIA DO PODER** da Corte, permitindo que o poder político quedase centralizado nas **MANS DO MONARCA**.

1.14. Carlos V e Felipe II despacharon os asuntos a cotío con **CONSELLEIROS** da súa máxima confianza, **OS SECRETARIOS**, que facían de **INTERMEDIARIOS** entre o **REI** e os **CONSELLOS.**

1.15. O século XVII foi un século de **CRISE ECONÓMICA** en Europa en xeral, no **MEDITERRÁNEO** en particular, e, moi especialmente, na **PENÍNSULA IBÉRICA**

1.16. Neste marco de crise económica, a **SOCIEDADE ESTAMENTAL** española viviu un proceso de polarización marcada polo **EMPOBRECIMIENTO DUN CAMPESIÑADO** que constituía a maior parte da poboación, a **DEBILIDADE DA BURGUESÍA** e as clases medias, e o crecemento numérico **DOS GRUPOS SOCIAIS IMPRODUTIVOS** como **A NOBREZA OU O CLERO** nun extremo e os **MARXINADOS** noutro.

1.17. A principal innovación no funcionamento do sistema político da monarquía española no século XVII foron **OS VALIDOS,** son personaxes, membros **DA ARISTOCRACIA**, nos que **O REI** depositaba a súa **TOTAL CONFIANZA**. O monarca se desentendía dos **LABORES DE GOBERNO** e o **VALIDO** tomaba as **PRINCIPAIS DECISIÓNS**.

1.18. Os validos gobernaron á marxe do **SISTEMA INSTITUCIONAL DA MONARQUÍA**, á marxe **DOS CONSELLOS**. Crearon **XUNTAS REDUCIDAS** compostas polos seus **PROPIOS PARTIDARIOS** e aproveitaron o seu poder para conseguir **CARGOS**, **PENSIÓNS** e **MERCÉS** para os seus familiares e partidarios. Este novo sistema significou un **AUMENTO DE CORRUPCIÓN**.

1.19. Outro fenómeno que se xeneralizou na administración española do século XVII foi **A VENDA DE CARGOS**. Inicioun en épocas anteriores a Coroa como medio **PARA OBTER DIÑEIRO RÁPIDO**. O seu uso estendeuse con Felipe III. En principio, puxéronse en venda **CARGOS DE REXIDORES NAS CIDADES, ESCRIBANÍAS E OUTROS OFICIOS MENORES**. Con todo, chegáronse a vender **POSTOS NOS CONSELLOS.**

1.20. A Paz de **WESTFALIA DE 1648** puxo fin á Guerra dos Trinta Anos. Este tratado significou **O TRIUNFO** dunha **"EUROPA HORIZONTAL"**, baseada en monarquías **INDEPENDENTES** e na procura do equilibrio diplomático e militar, e a derrota dunha "**EUROPA VERTICAL"**, na que os reinos estarían subordinados ao Emperador e ao Papa. A Paz de **WESTFALIA** supuxo o fin

DA HEXEMONÍA DOS HABSBURGO (OS AUSTRIAS) nas súas dúas ramas**, A DE MADRID E A DE VIENA,** en Europa**.**

2. **Comenta a imaxe seguinte: Felipe II, 1573. Sofonisba Anguissola. Museo del Prado.** A fama como retratista de Sofonisba chegou a España polo que Felipe II requirió os seus servizos para a ejecución dos retratos da súa familia.O soberbio lenzo que garda o Prado preséntanos ao monarca case rozando os cincuenta anos, vestido de negro, cos pescozos e os puños de encaixe branco. No seu peito apreciamos o cordeiro do Toisón de Ouro e nas súas mans sostén un rosario, elemento identificativo da piedade do monarca. A figura de medio corpo recórtase ante un escuro fondo neutro, recibindo un potente foco de luz procedente da esquerda que resalta as calidades das teas e a fisonomía do rei, seguindo deste xeito as pautas indicadas nos anos iniciais do Cinquecento pola escola veneciana, especialmente Tiziano. A personalidade de don Felipe foi captada á perfección pola pintora, xa que nos presenta a un home intelixente e vulnerable, cunha mirada limpa e directa que se afasta das imaxes de home escuro e triste que nos presenta unha importante parte da historiografía. O Imperio Hispánico alcanzará o seu momento de esplendor nesta época pero tamén se empezan a albiscar as primeiras mostras de crises -guerra en Flandes, bancarrotas, conflito con Francia e os turcos, etc-.

3. **Desenvolve brevemente o seguinte esquema.** Neste esquema pódese comprobar como ate a etapa dos Reis católicos non existía nin o concepto de España, como tal, nin o Concepto de Estado; vemos como a través dun proceso lento, da “unión conxuntural” dos reis Católicos, primeiro, e dos Habsburgo ou Austrias, posteriormente, vai avanzando ate culminar na centralización dos Borbóns, iniciada cos decretos de Nova Planta; acelerándose o proceso de construción de España, a partires da implantación do Liberalismo no século XIX, creando unha certa conciencia nacional.